

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
Факултет безбедности
Господара Вучића 50 Београд,

ОБЈАВЉЕН НА
ОГЛАСНОЈ ТАБЛИ
ДНА 17.09.2025.

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ БЕЗБЕДНОСТИ

Бр. 473/1
17.09. 2025 год.
БЕОГРАД, Ул. Господара Вучића 50. 00

П Р А В И Л Н И К О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

Београд, Септембар.2025 година

На основу члана 3. и 14. Закона о безбедности и здрављу на раду ("Службени гласник РС", бр. 35/2023) и 34. Статута Универзитета у Београду – Факултета безбедности бр. 862/5 од 25.12.2018. године, декан Факултета безбедности доноси,

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим Правилником о безбедности и здрављу на раду (у даљем тексту: Правилник) утврђују се права, обавезе и одговорности послодаваца, руководиоца и запослених, надлежности и мере чијом се применом, односно спровођењем осигурава безбедност и здравље на раду на Универзитету у Београду-Факултету безбедности-у даљем тексту (Факултет).

Члан 2.

Факултет ће у свом пословању предузимати превентивне мере у циљу спречавања и отклањања ризика од повређивања, оштећења здравља и професионалних обољења запослених.

Право на безбедност и здравље на раду имају:

- лица која су у радном односу и лица ангажована ван радног односа;
- лице које се samozapoшљава;
- ученици и студенти који се, у складу са законом, налазе на обавезном производном раду, професионалној пракси или практичној настави или учењу кроз рад у систему дуалног образовања
- лица која, у складу са законом, обављају волонтирање;
- лица која, у складу са законом, обављају привремене и повремене послове преко омладинске, односно студентске задруге;
- лица која су упућена на додатно образовање и обуку по упуту носиоца послова запошљавања;
- лица која учествују у организованим јавним радовима од општег значаја;
- лица која се налазе на издржавању казне затвора док раде у привредној јединици завода за издржавање казне затвора (радионица, радилиште и сл.) и на другом месту рада;
- лица која код послодавца обављају рад у складу са посебним законима;
- лица која се затекну у радној средини, ако је о њиховом присуству упознат послодавац.

ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ

Члан 3.

Факултет ће у циљу остваривања превентивне мере тежити обезбеђењу и примене савремених техничких, ергономских, здравствених, образовних, социјалних, организационих и других мера и средстава за отклањање ризика од повређивања и оштећења здравља запослених, и/или њиховог свођења на најмању могућу меру, у поступку:

- 1) пројектовања, изградње, коришћења и одржавања објеката намењених за радне и помоћне просторије, као и објеката намењених за рад на отвореном простору у циљу безбедног одвијања радног процеса;
- 2) пројектовања, изградње, коришћења и одржавања радног процеса са свом припадајућом опремом за рад, у циљу безбедног рада запослених и усклађивања хемијских, физичких и биолошких штетности, микроклиме и осветљености на радним местима и у радним и помоћним просторијама са прописаним мерама и нормативима за делатност која се обавља на тим радним местима и у тим радним просторијама;
- 3) пројектовања, израде, коришћења и одржавања опреме за рад, конструкција и објеката за колективну безбедност и здравље на раду, помоћних конструкција и објеката и других средстава која се користе у радном процесу или која су на било који начин повезана са радним процесом, тако да се у току њихове употребе спречава повређивање или оштећење здравља запослених;
- 4) производње, паковања, превоза, складиштења, употребе и уништавања хемијских материја, на начин и по прописима и правилима којима се отклањају могућности повређивања или оштећења здравља запослених;
- 5) пројектовања, производње и коришћења личне заштитне опреме, чијом се употребом смањују ризици који нису могли да буду отклоњени применом одговарајућих превентивних мера;
- 6) образовања, васпитања, обуке и стручног оспособљавања у области безбедности и здравља на раду.

Превентивне мере у поступцима из става 1. овог члана прописује министар надлежан за послове рада, а превентивне мере у вези са безбедношћу и здрављем на раду младих споразумно са министром надлежним за послове омладине и превентивне мере за запослене за време трудноће, породиље и запослену која доји дете споразумно са министром надлежним за послове здравља.

ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ПОСЛОДАВЦА

Члан 4.

Факултет је дужан да обезбеди запосленом рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду.

Послодавац је дужан да обезбеди да радни процес буде прилагођен телесним и психичким могућностима запосленог, а радна околина, средства за рад и лична заштитна опрема на раду буду уређени, односно произведени и обезбеђени, да не угрожавају безбедност и здравље запосленог.

Члан 5.

Факултет је дужан да обезбеди да спровођење мера безбедности и здравља на раду не проузрокује финансијске обавезе за запосленог и представника запослених и не утиче на њихов материјални и социјални положај стечен на раду и у вези са радом.

Члан 6.

Факултет је дужан да, приликом организовања рада и радног процеса, обезбеди превентивне мере ради заштите живота и здравља запослених као и да за њихову примену обезбеди потребна финансијска средства. Послодавац је дужан да обезбеди превентивне мере пре почетка рада запосленог, у току рада, као и код сваке измене технолошког поступка, избором радних и производних метода којима се обезбеђује највећа могућа безбедност и заштита здравља на раду, заснована на примени прописа у области безбедности и здравља на раду, радног права, техничких прописа и стандарда, прописа у области здравствене заштите, хигијене рада, здравственог и пензијског и инвалидског осигурања, и др.

Члан 7.

Превентивне мере обезбеђује послодавац полазећи од следећих начела:

- избегавање ризика;
- процена ризика који се не могу избећи на радном месту;
- отклањање ризика на њиховом извору применом савремених техничких решења;
- прилагођавање рада и радног места запосленом, нарочито у погледу избора опреме за рад и метода рада, као и избора технолошког поступка да би се смањила монотонија у раду и рад по унапред дефинисаном темпу, у циљу смањења њиховог утицаја на здравље запосленог;
- прилагођавања техничком напретку;
- замена опасног на радном месту у радној средини безопасним или мање опасним;
- развијања кохерентне политике превенције која обухвата технологију, организацију рада, услове рада, односе у радном процесу и утицај фактора у вези са радном средином;
- давање предности колективним над појединачним мерама безбедности и здравља на раду;
- одговарајућа обука запослених за безбедан и здрав рад и издавање упутстава за рад на безбедан начин.

Члан 8.

Факултет је у обавези да:

- 1) актом у писаној форми именује саветника, односно сарадника за безбедност и здравље на раду, у складу са важећим прописима;
- 2) запосленом одреди обављање послова на радном месту и у радној средини на којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду;
- 3) обавештава запослене и представнике запослених о опасностима и штетностима које могу да доведу до повреда на раду и оштећења здравља који настају увођењем нових технологија и средстава за рад и да у таквим случајевима донесе одговарајућа упутства за безбедан и здрав рад;
- 4) обучава запослене за безбедан и здрав рад;
- 5) обезбеди запосленима коришћење личне заштитне опреме у складу са актом о процени ризика;
- 6) обезбеди одржавање средстава за рад и личне заштитне опреме у исправном стању и искључи из употребе средства за рад и личну заштитну опрему на којој настану промене због којих постоје ризици за безбедност и здравље запослених;
- 7) ангажује правно лице са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и провере опреме за рад и прегледа и испитивања електричних и громобранских инсталација, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне средине, односно хемијских, физичких штетности (осим јонизујућих зрачења), микроклиме и осветљености и биолошких штетности;
- 8) обезбеди на основу акта о процени ризика и оцене здравствене установе која обавља делатност медицине рада прописане лекарске прегледе запослених у складу са законом;
- 9) обезбеди пружање прве помоћи, као и да обучи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи;
- 10) заустави сваку врсту рада који представља озбиљну, неизбежну и непосредну опасност за живот или здравље запослених.

Члан 9.

Факултет ће да:

- 1) донесе акт о процени ризика у писаној форми за сва радна места у радној средини и да утврди начин, мере и рокове за отклањање или смањење ризика на најмању могућу меру, као и евентуалне имене и допуне Акта о процени ризика, који ће утврдити начин, мере и рокове за спровођење;
- 2) донесе акт о процени ризика за сва радна места на којима ученици обављају професионалну праксу или практичну наставу или учење кроз рад у систему дуалног образовања у складу са законом који уређује дуално образовање.
- 3) да обезбеди да мере утврђене актом о процени ризика буду интегрисане у све активности послодавца и на свим нивоима.
- 4) измени акт о процени ризика у случају појаве сваке нове опасности или штетности и промене нивоа ризика у радном процесу, увођења новог радног места и нове технологије и промене услова радне средине.

Начин и поступак процене ризика на радном месту и у радној средини ће се обављати у складу са важећим прописима.

Здравственој установи која се ангажује, биће обезбеђени услови за самостално и непристрасно обављање послова заштите здравља запослених.

Члан 10.

Факултет је дужан да, најмање осам дана пре почетка рада, надлежну инспекцију рада извести о

- почетку свога рада;
- раду одвојене јединице;
- свакој промени технолошког поступка, уколико се тим променама мењају услови рада.

Члан 11.

Када два или више послодаваца у обављању послова деле радни простор, односно када запослени више послодаваца истовремено обављају послове у истом радном простору, дужни су да сарађују у примени прописаних мера за безбедност и здравље запослених.

Дужни су да, узимајући у обзир природу послова које обављају, координирају активности у вези са применом мера за отклањање ризика од повређивања, односно оштећења здравља запослених, као и да обавештавају један другог и своје запослене и/или представнике запослених о тим ризицима и мерама за њихово отклањање.

Начин остваривања сарадње из ст. 1. и 2. овог члана биће утврђено писаним споразумом, закљученим пре почетка обављања послова.

Споразумом се одређује лице за координацију спровођења заједничких мера којима се обезбеђује безбедност и здравље свих запослених.

Члан 12.

У случају да за обављање својих послова ангажује запослене код другог послодавца, дужан је да за те запослене обезбеди прописане мере за безбедност и здравље на раду у складу са Законом о безбедности и здравља на раду.

Члан 13.

При свакој промени радног процеса, средства за рад треба да прилагоди том радном процесу пре почетка рада.

ПРОГРАМ ОТКЛАЊАЊА НЕДОСТАКА ПРИ ПРОЦЕНИ РИЗИКА

Члан 14.

Уколико се актом о процени ризика утврде недостаци у области безбедности и здравља на раду за чије су отклањање потребна већа инвестициона улагања, а живот и здравље запосленог нису теже угрожени, биће сачињен посебан програм о поступном отклањању недостатака и утврдиће се рокови за реализацију програма.

ОБУКА

ОБУКА ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 15.

Факултет је дужан да изврши обуку запосленог за безбедан и здрав рад код:

- 1) заснивања радног односа, односно другог радног ангажовања,
- 2) премештаја на друге послове,
- 3) приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад или промене опреме за рад,
- 4) као и код промене процеса рада који може проузроковати промену мера за безбедан и здрав рад.

Дужан је да запосленог у току обуке за безбедан и здрав рад упозна са свим врстама ризика на пословима на које га одређује и о конкретним мерама за безбедност и здравље на раду у складу са актом о процени ризика.

Обука се обезбеђује у току радног времена, а трошкови обуке не иду на терет запосленог.

Обука за безбедан и здрав рад запосленог мора да буде прилагођено специфичностима његовог радног места и спроводи се по програму, чији ће садржај послодавац сходно ризицима мењати на радним местима.

Ако послодавац одреди запосленом да обавља послове на два или више радних места, обучиће запосленог за безбедан и здрав рад на сваком од тих радних места.

Уколико се под надзором и руковођењем, на основу уговора, споразума или по било ком другом основу, обавља рад запослених другог послодавца, обучиће запослене за безбедан и здрав рад.

Саветник за безбедност и здравље на раду, именован посебном одлуком од стране овлашћеног лица ће обављати теоретску обуку за безбедан и здрав рад запослених, непосредних руководиоца и представника запослених.

Непосредни руководиоца ће обављати практичну обуку за безбедан и здрав рад запослених у роковима прописаним Законом, као и практичну обуку за правилно коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду.

ОБУКА ПРЕДСТАВНИКА ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 16.

Представник запослених уколико је посебном одлуком одређен има право на обуку ради обављања активности представника запослених, а трошкови обуке неће бити на терет представника запослених.

Обука представника запослених обавља се одмах по избору или именовању, а периодичне обуке врше се најкасније у року од три године од дана претходне обуке.

Обука се организује у току радног времена било у оквиру или изван простора послодавца.

ОБУКА НЕПОСРЕДНИХ РУКОВОДИОЦА

Члан 17.

Саветник за безбедност и здравље на раду ће у складу са одредбама програма обуке за безбедан и здрав рад извршити обуку непосредних руководиоца.

Поред упознавања са ризицима његовог радног места (опасности и штетности и мере заштите) непосредни руководиоци ће од стране Саветника за безбедност бити обучени за:

- 1) препознавање опасности и штетности и мерама заштите на радним местима и радне околине запослених којим руководи и чији рад организује;
- 2) да препозна и прекине рад запослених и других лица уколико им прети непосредна опасност по живот и здравље;
- 3) да контролише ношење и исправно коришћење прописаних средстава и опреме за личну заштиту на раду запослених и да предузима санкције које су прописане унутрашњим актом послодавца уколико дође до кршења наведених мера;
- 4) попуњавање и издавање дозволе за рад, при свим ризицима који су наведени у члану 18;
- 5) поступање у случају повреде на раду или друге опасности која угрожава безбедност и здравље запослених;
- 6) казнене одредбе прописане законом о безбедности и здравља на раду.

Члан 18.

Додатна обука

Када радни процес захтева додатну обуку запосленог за безбедан и здрав рад, послодавац је дужан да упозна запосленог о обављању радног процеса на безбедан начин, путем обавештења, упутстава или инструкција у писаној форми. У изузетним случајевима, када запосленом прети озбиљна, неизбежна и непосредна опасност по живот или здравље, због хитности, обавештења, упутства или инструкције могу се дати у усменој форми.

У случају тешке повреде на раду, смртне повреде на раду или колективне повреде на раду са тешком или смртном повредом на раду, послодавац је дужан да одмах, а најкасније у року од осам дана од настанка повреде изврши додатну обуку запослених на том радном месту у организационој јединици где се повреда догодила, са обавезом обавештавања свих запослених.

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ Факултет безбедности је дужан да обезбеди да запослена за време трудноће, породиља и запослена која доји дете, запослени млађи од 18 година живота, особа са инвалидитетом и запослени код кога је утврђена професионална болест, и поред обуке за безбедан и здрав рад, буду у писаној форми обавештени о резултатима процене ризика и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања безбедности и здравља на раду.

Члан 19.

Свако лице, које се налази у радној средини о чијем присуству је упознат послодавац, упозори на опасности или штетности по здравље које се јављају у радном процесу, односно на мере безбедности и здравља које мора да примени, и да га усмери на безбедне зоне за кретање у усменој форми од стране непосредног руководиоца.

Дужан је да видно обележи и истакне ознаке за безбедност и/или здравље на раду ради обавештавања и информисања запослених о ризицима у радном процесу, правцима кретања и дозвољеним местима задржавања, као и о мерама за спречавање, смањење или отклањање ризика.

Члан 20.

Програм обуке за безбедан и здрав рад

Обуку запослених за безбедан и здрав рад послодавац обавља теоријски и практично, у складу са програмом обуке за безбедан и здрав рад који доноси послодавац.

Програм обуке за безбедан и здрав рад садржи општи и посебни део.

Општи део програма обуке обухвата упознавање запослених са правима, обавезама и одговорностима у области безбедности и здравља на раду из закона и подзаконских прописа, као и упознавање са општим актима послодавца у области безбедности и здравља на раду.

Посебни део програма обуке обухвата упознавање са свим потенцијалним опасностима и штетностима на радном месту, процењеним ризицима и мерама за безбедан и здрав рад.

Провера теоријске и практичне обучености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту.

Периодичне обуке за безбедан и здрав рад запосленог који ради на радном месту са повећаним ризиком врше се најкасније у року од једне године од дана претходне обуке, а на осталим радним местима најкасније у року од три године од дана претходне обуке.

Обука за безбедан и здрав рад обавља се на језику који запослени разуме и прилагођава се могућностима и способностима посебних група запослених.

Теоретску обуку из безбедности и здравља на раду ће обављати Саветник за безбедност и здравље на раду, а практичну обуку непосредни руководиоца, одређен од стране овлашћеног лица.

ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 21.

Запослени има право и обавезу да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду на пословима или на радном месту на које је одређен, као и да се обучи за њихово спровођење.

Запослени има право:

- да послодавцу даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду;
- да редовно контролише своје здравље према ризицима радног места, у складу са прописима о здравственој заштити и прописима о безбедности и здрављу на раду..

Запослени има право да захтева од Послодавца да буде упућен на лекарски преглед који одговара ризицима на његовом радном месту у редовним интервалима, а најкасније у року од пет година од претходног прегледа.

Члан 22.

Запослени има право да одбије да ради:

- 1) ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на које је одређен, све док се те мере не обезбеде;
- 2) ако му послодавац није обезбедио прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове, у смислу члана 56. Закона о безбедности и здравља на раду, за рад на радном месту са повећаним ризиком;

- 3) ако у току обуке за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање, на радном месту на које га је послодавац одредио;
- 4) дуже од пуног радног времена, односно ноћу ако би, према оцени здравствене установе која обавља делатност медицине рада такав рад могао да погорша његово здравствено стање;
- 5) на средству за рад на којем нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду;
- 6) ако није издата дозвола за рад, у смислу члана 27. став 1. Закона о безбедности и здравља на раду.

У случајевима када запосленом прети непосредна опасност по живот и здравље, запослени може да се писаним захтевом обрати послодавцу ради предузимања мера које, по мишљењу запосленог, нису спроведене.

Ако послодавац не поступи по захтеву из става 2. овог члана у року од осам дана од пријема захтева, запослени има право да поднесе захтев за заштиту права инспекцији рада.

Када запослени одбије да ради ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на које је одређен, а послодавац сматра да захтев запосленог није оправдан, послодавац је дужан да одмах обавести инспекцију рада.

Члан 23.

Право запосленог да напусти радно место

Факултет је дужан да обезбеди да сви запослени буду обучени да предузму одговарајуће кораке у складу са својим знањем и техничким средствима, која су им на располагању у случају озбиљне, неизбежне и непосредне опасности по њихову безбедност и/или безбедност других и у случају када непосредни руководиоца, који је одговоран, није присутан, да би избегли последице опасности.

Када му прети озбиљна, неизбежна и непосредна опасност по живот или здравље, запослени има право да предузме одговарајуће мере, у складу са својим знањем и техничким средствима која му стоје на располагању и да престане да ради, напусти радно место, радни процес, односно радну средину.

У случају из става 2. овог члана запослени који престане да ради, напусти радно место, радни процес, односно радну средину није одговоран за штету коју проузрокује послодавцу, односно неће бити стављен у било какву неповољну ситуацију, осим у случају да је штету проузроковао намерно или из крајње непажње.

Члан 24.

Обавезе запосленог

Запослени је обавезан да:

- 1) води рачуна о сопственој безбедности и здрављу на раду, као и о безбедности и здрављу других лица на која може да утиче његов рад у складу са обуком за безбедан и здрав рад и упутствима за безбедан и здрав рад добијеним од послодавца;
- 2) примењује прописане мере за безбедан и здрав рад;
- 3) наменски користи средства за рад, хемијске и друге материје;
- 4) правилно користи личну заштитну опрему, да са њом пажљиво рукује и да је уредно врати на место које је намењено за њено чување;

- 5) пре почетка рада, прегледа своје радно место укључујући и средства за рад која користи, као и личну заштитну опрему, и да у случају уочених недостатака извести послодавца или друго овлашћено лице;
- 6) пре напуштања, радно место и средства за рад остави у стању да не угрожавају друге запослене.

Запосленом је забрањено да самовољно искључује, мења или уклања безбедносне уређаје на средствима за рад.

Члан 25.

Обавеза запосленог да сарађује

Запослени има обавезу да, у складу са својим сазнањима, одмах обавести послодавца, односно непосредног руководиоца о неправилностима, опасностима, штетностима или о другим недостацима у спровођењу мера безбедности и здравља на раду који би на радном месту могли да угрозе његову безбедност и здравље или безбедност и здравље других запослених и других лица.

Ако послодавац после добијеног обавештења из става 1. овог члана не отклони неправилности, штетности, опасности или друге појаве у року од осам дана или ако запослени сматра да за отклањање утврђених појава нису спроведене одговарајуће мере за безбедност и здравље, запослени се може обратити надлежној инспекцији рада, о чему обавештава саветника, односно сарадника за безбедност и здравље на раду, представника запослених и/или Одбор.

Запослени је дужан да сарађује са послодавцем и саветником, односно сарадником за безбедност и здравље на раду, како би се спровеле прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на коме ради.

РАД ОД КУЋЕ И РАД НА ДАЉИНУ

Чл. 26.

Факултет може, у складу са законом, општим актима факултета и организацијом рада, да омогући наставном и ненаставном особљу рад од куће или рад на даљину. Овакав рад се уређује анексом уговора о раду или посебним актом, у којем се утврђују место рада, радно време, начин надзора и контроле извршавања послова, као и опрема.

Радно место код куће мора бити организовано тако да омогућава безбедан и здрав рад. Запослени је дужан да обезбеди услове који не угрожавају његову безбедност и здравље, као ни безбедност и здравље других лица у домаћинству.

Рад од куће и рад на даљину уносе се у акт о процени ризика, са посебним освртом на услове радног окружења, ергономију, употребу рачунарске опреме и психосоцијалне факторе рада.

Запослени који ради од куће има иста права и обавезе као и запослени који рад обављају у просторијама Факултета, укључујући право на радно време, одмор, зараду и друге услове рада у складу са законом и општим актима.

Послодавац обезбеђује информисање и упутства за безбедан рад од куће, као и подршку запосленима ради очувања њиховог физичког и менталног здравља.

Запослени је дужан да се придржава свих инструкција Факултета у вези са безбедним и здравим радом од куће, да користи опрему на прописан начин и да без одлагања обавести послодавца о свакој промени која може утицати на услове рада.

Запослени има право на приватност и на недоступност ван утврђеног радног времена, осим у случајевима хитности предвиђеним општим актима Факултета.

ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 27.

Факултет је дужан да организује послове за безбедност и здравље на раду.

Послове безбедности и здравља на раду може да обавља лице које има положен стручни испит за обављање послова безбедности и здравља на раду и лиценцу за обављање послова саветника, односно сарадника за безбедност и здравље на раду у складу са Законом о безбедности и здравља на раду.

Члан 28.

Факултет у делатностима здравствене и социјалне заштите, може да за послове безбедности и здравља на раду именује саветника за безбедност и здравље на раду, лице које има најмање стечено високо образовање од најмање 240 ЕСПБ бодова на академским или струковним студијама у оквиру образовно-научног поља медицинских наука.

Саветник за безбедност и здравље на раду може обављати послове безбедности и здравља на раду и у делатностима из члана 47. Закона о безбедности и здравља на раду.

За обављање послова безбедности и здравља на раду послодавац може да одреди једног или више од својих запослених или да ангажује правно лице, односно предузетника који имају лиценцу (у даљем тексту: лице за безбедност и здравље на раду).

Послодавац одлучује о начину организовања послова за безбедност и здравље на раду у зависности од:

- технолошког процеса,
- организације, природе и обима процеса рада,
- броја запослених који учествују у процесу рада,
- броја радних смена,
- процењених ризика,
- броја локацијски одвојених јединица,
- врсте делатности.

Члан 29.

Факултет уколико ангажује правно лице или предузетника, саветника, односно сарадника за безбедност и здравље на раду омогући независно и самостално обављање послова у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду, довољно времена за обављање тих послова и приступ свим потребним подацима у области безбедности и здравља на раду.

Саветник, односно сарадник за безбедност и здравље на раду, који је именован за обављање послова безбедности и здравља на раду, не може да трпи штетне последице ако свој посао обавља у складу са овим законом.

Члан 30.

Факултет који за обављање послова безбедности и здравља на раду ангажује правно лице или предузетника дужан је да их претходно упозна са технолошким процесом, ризицима у процесу рада и мерама за отклањање ризика.

Члан 31.

Саветник, односно сарадник за безбедност и здравље на раду обавља послове у складу са овим законом, а нарочито:

- 1) спроводи и учествује у поступку процене ризика;

- 2) учествује у изради програма обуке запослених за безбедан и здрав рад, програма обуке представника запослених и програма обуке руководиоца;
 - 3) врши контролу и даје предлоге послодавцу у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, хемијских материја и личне заштитне опреме;
 - 4) учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада;
 - 5) организује превентивна и периодична испитивања услова радне средине;
 - 6) организује превентивне и периодичне прегледе и провере опреме за рад и прегледе и испитивања електричних и громобранских инсталација;
 - 7) предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радним местима са повећаним ризиком;
 - 8) прати и контролише примену мера безбедности и здравља на раду у складу са организацијом послова безбедности и здравља на раду код послодавца;
 - 9) прати стање у вези са повредама на раду и професионалним болестима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање;
 - 10) организује и спроводи обуку:
 - (1) запослених и других лица у складу са овим законом,
 - (2) представника запослених,
 - (3) руководиоца;
 - 11) припрема упутства за безбедан и здрав рад и контролише њихову примену;
 - 12) забрањује рад на радном месту или употребу средства за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог и обуставља рад на опреми за рад до отклањања уочених недостатака приликом прегледа и провере опреме за рад из члана 15. став 4. Закона о безбедности и здравља на раду.
 - 13) организује лекарске прегледе запослених;
 - 14) сарађује и координира рад са здравственом установом која обавља делатност медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду;
 - 15) сарађује са представницима запослених и Одбором за безбедност и здравље на раду по свим питањима у области безбедности и здравља на раду код послодавца;
 - 16) води евиденције у области безбедности и здравља на раду код послодавца;
 - 17) прати промену прописа и врши усклађивање аката послодавца, прати стандарде и технички напредак у области безбедности и здравља на раду.
- Саветник, односно сарадник за безбедност и здравље на раду дужан је да у писаној форми извести послодавца и представника запослених о забрани из става 1. тачка 12) овог члана.
- Ако послодавац, и поред забране у смислу става 1. тачка 12) овог члана, наложи запосленом да настави рад или употребу средства за рад, саветник, односно сарадник за безбедност и здравље на раду дужан је да о томе одмах извести надлежну инспекцију рада.
- Саветник, односно сарадник за безбедност и здравље на раду дужан је да континуирано усавршава знања у области безбедности и здравља на раду.

Члан 32.

Саветника, односно сарадника за безбедност и здравље на раду, који је именован од стране Факултета за обављање послова безбедности и здравља на раду не може да трпи штетне последице ако свој посао обавља у складу са Законом о безбедности и здравља на раду.

Члан 33.

Подаци о личности прикупљени у вези са лекарским прегледима запосленог поверљиве су природе и под надзором су здравствене установе која обавља делатност медицине рада која врши те прегледе, под надзором здравственог радника или другог лица које има обавезу чувања професионалне тајне прописане законом или професионалним правилима.

Подаци из става 1. овог члана могу се достављати другим лицима, само уз изричит пристанак запосленог, у складу са законом који уређује заштиту података о личности.

Извештај о лекарском прегледу запосленог доставља се послодавцу на начин којим се не нарушава принцип поверљивости података о личности.

ПРЕДСТАВНИК ЗАПОСЛЕНИХ И ОДБОР ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 34.

Запослени код послодавца имају право да изаберу једног или више представника запослених за безбедност и здравље на раду.

Најмање три представника запослених образују Одбор за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: Одбор).

Факултет је дужан да у Одбор именује најмање једног свог представника, тако да број представника запослених буде већи за најмање један од броја представника послодавца.

Поступак избора и начин рада представника запослених и Одбора, број представника запослених код послодавца, као и њихов однос са синдикатом уређују се колективним уговором или споразумом закљученим између послодавца и представника запослених.

Факултет је дужан да најмање једном представнику запослених за безбедност и здравље на раду омогући одсуство са рада у обављању послова његовог радног места у трајању од најмање пет часова рада месечно с правом на накнаду зараде која се обрачунава и исплаћује у истом износу као да је радио на пословима радног места, као и да обезбеди техничко-просторне услове у складу са просторним и финансијским могућностима, ради обављања активности представника запослених.

ЕВИДЕНЦИЈА, САРАДЊА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Члан 35.

Факултет је дужан да води и чува евиденције о:

- 1) радним местима са повећаним ризиком, запосленима који обављају послове на радним местима са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених који обављају те послове;
- 2) повредама на раду и професионалним болестима;
- 3) запосленима обученим за безбедан и здрав рад и правилно коришћење личне заштитне опреме;
- 4) запосленима изложеним биолошким штетностима групе 3 и/или групе 4;
- 5) запосленима који су изложени карциногенима или мутагенима, хемијским материјама и азбесту, као и о здравственом стању и изложености;

- 6) извештају о примени мера за безбедност и здравље на раду за делатности из члана 48. Закона о безбедности и здравља на раду;
- 7) извршеним прегледима и проверама опреме за рад и прегледима и испитивањима електричних и громобранских инсталација;
- 8) извршеним испитивањима услова радне средине;
- 9) издатој личној заштитној опреми.

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ Факултет безбедности је дужан да евиденцију о запосленима обученим за безбедан и здрав рад у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду или њену копију држи у седишту или другој пословној просторији послодавца или на другом месту, у зависности од тога где запослени ради.

Обрада података о личности

Члан 36.

Сви подаци о запосленима којима рукује послодавац и друга лица (Саветници за безбедност и здравље на раду, медицинске установе и др.) су у обавези да се чувају у складу са Законом који уређује заштиту података о личности.

ПРИЈАВА ПОВРЕДЕ НА РАДУ И ПРОФЕСИОНАЛНЕ БОЛЕСТИ

Члан 37.

Факултет је дужан да одмах, а најкасније у року од 24 часа од настанка, усмено, у писаној форми или електронским путем пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених.

Факултет је дужан да одмах, а најкасније у року од пет радних дана од дана настанка, усмено, у писаној форми или електронским путем пријави надлежној инспекцији рада лаку повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три дана.

Послодавац је дужан да, најкасније у року од пет дана од дана достављања мишљења здравствене установе која је утврдила професионалну болест пријави надлежној инспекцији рада професионалну болест.

Члан 38.

Извештај о повреди на раду и професионалној болести који се догоде на радном месту, послодавац је дужан да достави запосленом који је претрпео повреду, односно код кога је утврђена професионална болест, организацији надлежној за здравствено осигурање и Управи.

Извештај о повреди на раду се подноси у писаном облику до успостављања Регистра повреда на раду у електронском облику.

Садржај и начин издавања обрасца извештаја из става 1. овог члана прописује министар надлежан за послове рада.

Члан 39.

Послодавци, синдикати, осигуравајућа друштва, организације надлежне за здравствено и пензијско и инвалидско осигурање дужни су да сарађују и учествују у доношењу заједничких ставова о питањима унапређивања безбедности и здравља на раду, као и да се старају о развоју и унапређивању опште културе безбедности и здравља на раду.

Члан 40.

Факултет је дужан да запослене осигура за случај повреда на раду и професионалних болести, ради обезбеђивања накнаде штете.

Финансијска средства за осигурање падају на терет послодавца.

Услови и поступци осигурања од повреда на раду и професионалних болести запослених уређују се законом.

НАДЗОР

Члан 41.

Инспекцијски надзор над применом Закона о безбедности и здравља на раду, прописа донетих на основу овог закона, техничких и других мера које се односе на безбедност и здравље на раду, као и над применом мера безбедности и здравља на раду утврђених актом о процени ризика, колективним уговором, правилником о безбедности и здрављу на раду, правилником о раду или уговором о раду, врши министарство надлежно за послове рада преко инспектора рада.

Члан 42.

Факултет је дужан да, ради вршења надзора, омогући инспектору рада:

- улазак у објекте и просторије, у свако доба када има запослених на раду;
- одреди најмање једног запосленог који ће инспектору пружати потребне информације и обавештења, давати податке, акте и документацију;
- увид у стабилност конструкције и објекта за колективну безбедност и здравље на раду и помоћне конструкције и објекта, као и конструкције и објекта, који се привремено користи за рад и кретање запослених;
- увид у примењене мере безбедности и здравља на раду на средствима за рад и у радној средини;
- увид у личну заштитну опрему;
- увид у податке и евиденције о производњи, коришћењу и складиштењу хемијских материја.

Члан 43.

Факултет је дужан да, у року који одреди инспектор рада, предузме наложене мере и отклони утврђене недостатке или неправилности.

Факултет је дужан да у року од осам дана од истека рока за отклањање утврђеног недостатка или неправилности, обавести у писаној или електронској форми, надлежну инспекцију о извршењу наложене обавезе.

ПРВА ПОМОЋ У СЛУЧАЈУ ПОВРЕДЕ ИЛИ ОБОЉЕЊА ЗАПОСЛЕНОГ НА РАДУ

Члан 44.

Факултет је дужан да обезбеди пружање прве помоћи, да обучи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи и обезбеди средства и опрему за пружање прве помоћи узимајући у обзир процењене ризике, радни процес, организацију, природу и обим радног процеса, број запослених који учествују у радном процесу, број радних смена, број локацијски одвојених јединица, учесталост повреда на раду и удаљеност до најближе медицинске помоћи.

Пружање прве помоћи мора бити организовано на начин да је прва помоћ доступна сваком запосленом током радног времена, у свим сменама и на свим локацијама.

Обуку запослених за пружање прве помоћи врши здравствена установа која обавља делатност медицине рада у складу са законом којим се уређује здравствена заштита, као и Црвени крст Србије, у складу са посебним законом.

Начин пружања прве помоћи, врсте средстава и опреме који морају бити обезбеђени на радном месту, број запослених који морају бити обучени за пружање прве помоћи, начин и рокове обучавања запослених споразумно прописују министар надлежан за послове рада и министар надлежан за послове здравља.

МЕРЕ ЗАШТИТЕ, ПОСТУПАК ПРЕГЛЕДА, ИСПИТИВАЊА И ОДРЖАВАЊА СРЕДСТАВА И ОПРЕМЕ ЗА РАД И УСЛОВА РАДНЕ СРЕДИНЕ

Члан 45.

Ради предузимања одговарајућих превентивних мера, а у циљу повећања степена безбедности и здравља на раду, спроводе се прописане мере заштите у процесу рада, на средствима и опреми за рад и инсталацијама, и врше периодични прегледи и провере опреме за рад, електричних инсталација ниског напона, громобранских инсталација и услова радне околине.

Детаљне мере заштите при раду биће прописане актом о процени ризика.

Рокови за периодичне прегледе и провере опреме за рад

Члан 46.

Периодични прегледи и провере опреме за рад обављају се у року који је утврђен техничким прописима и стандардима или који је одређен упутством произвођача, а најкасније у року од три године од дана претходног прегледа и провере, осим периодичних прегледа и провере привремене електричне инсталације са уређајима, опремом и прибором, који се обављају у року од шест месеци од дана претходног прегледа и провере и периодичних прегледа и провере опреме за рад коју послодавац утврди актом о процени ризика, који се обављају у року утврђеном тим актом али не дужим од три године од дана претходног прегледа и провере, овим Правилником, Актом о процени ризика.

Рокови за превентивне прегледе и испитивања услова радне околине

Члан 47.

Превентивна испитивања услова радне околине обављају се у периоду трајања од шест месеци, од почетка рада радног, односно технолошког процеса, реконструкције објекта у ком се обавља радни процес (уређаја за грејање, вентилацију или климатизацију, и сл.) или замене техничких капацитета којима се мењају услови рада, при чему испитивања услова радне околине морају започети са даном започињања рада технолошког процеса и морају се обављати на свака три месеца, независно од испитивања планираних Планом и програмом мониторинга услова радне околине.

Превентивна испитивања услова радне околине обављају се и након отклањања недостатака утврђених од стране правног лица са лиценцом, после наложене мере инспектора рада и уколико дође до било које промене која може утицати на услове радне околине, независно од испитивања планираних Планом и програмом мониторинга услова радне околине.

Рокови за периодична испитивања услова радне околине

Члан 48

Периодична испитивања услова радне околине обављају се на радном месту у радној околини у складу са Планом и програмом мониторинга услова радне околине најкасније у року од три године од дана претходног испитивања, а за радна места са повећаним ризиком најкасније у року од две године од дана претходног испитивања.

Члан 49.

Стручни налаз и извештај о извршеном прегледу и провери опреме за рад и електричних инсталација ниског напона, громобранских инсталација и испитивању услова радне околине издаје правно лице које испуњава услове сходно одредбама Закона о безбедности и здрављу на раду за обављање послова прегледа и испитивања.

Евиденцију о прегледу, испитивању и одржавању опреме за рад, уређаја, инсталација и услова радне околине води саветник за безбедности и здравље на раду у складу са Правилником о евиденцијама из области безбедности и здравља на раду.

МЕРЕ И НОРМАТИВИ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

а) Опште одредбе

Члан 50.

Превентивне мере, у остваривању безбедности и здравља на раду, Послодавац обезбеђује применом савремених техничких, ергономских, здравствених, образовних, организационих и других мера и средстава, а све у циљу отклањања ризика од повређивања и оштећења здравља запослених на најмању могућу меру. Превентивне мере се предузимају у складу са поступком које прописује министар надлежан за рад.

Превентивне мере безбедности и здравља на раду у смислу Закона обезбеђују се применом савремених техничких, ергономских, здравствених, образовних, социјалних, организационих и других мера и средстава за отклањање ризика од повређивања и оштећења здравља запослених и/или његовог свођења на намању могућу меру, у поступку: пројектовања, изградње, коришћења и одржавања:

- објеката;
- технолошких процеса рада;
- опреме за рад, конструкција и објеката за колективну безбедност и здравље на раду;
- производње, паковања, превоза, складиштења, употребе и уништавања опасних материја;
- средстава и опреме за личну заштиту на раду;
- образовања, васпитавања и оспособљавања из области безбедности и здравља на раду.

Члан 51.

Под безбедним условима рада подразумева се обављање послова и задатака на начин којим се не угрожава безбедност, живот и здравље запослених, уз адекватну примену мера безбедности у складу с позитивним правним прописима.

Одговорна лица из УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ Факултет безбедности дужна су да спроведу мере за остваривање услова из става 1. овог члана у складу са Законом и овим Правилником.

б) Радне и помоћне просторије

Члан 52.

Сва места у којима се рад обавља, кроз која се пролази или у којима се налазе санитарни и други уређаји предвиђени за употребу запослених као и опрема у таквим местима, морају се одржавати уредни и чисти. Под чистим просторијама подразумевају се окречене и проветрене просторије, подови и опрема уредно хигијенски одржавани, а евентуално клизава и глатка места на подовима морају се учинити храпавим. Вода за прање мора бити чиста са хемикалијама које не смеју бити штетне по здравље. Опрема у радним просторијама мора се редовно чистити и уредно одржавати.

Члан 53.

Што се тиче осветљења радних просторија продор сунчеве светлости у такве просторије мора бити такав да омогућава осветљење на начин којим се не угрожава вид запослених, нити утиче на тренутно смањење његових радних способности. Прозори као и прозорни делови осветљавајућих направа морају се одржавати у чистом и исправном стању.

Члан 54.

Свака радна просторија мора имати прописану вентилацију (природну или вештачку) која омогућава продор свежег, односно прочишћеног ваздуха.

Члан 55.

У свим радним просторијама мора се обезбедити прописана оптимална температура која не угрожава здравље запослених у зависности од годишњег доба, као и спољне температуре. Грејање, односно хлађење радних просторија омогућено је прикладним средствима за грејање, а хлађење расхладним уређајима који су прописно инсталирани и одржавани.

Члан 56.

За смештај запаљивих течности одређује се посебна просторија у којој се не могу држати други материјали. Просторија мора имати природну вентилацију и под који је израђен са благим падом, како би се евентуално изливена запаљива течност посебним падом скупљала у посебан шахт. Електричне инсталације у оваквим просторијама морају бити изведене по одговарајућим прописима. (експлозивно заштићена изведба и сл.).

ц) Опрема за рад

Члан 57.

На послове руковања опремом за рад могу се распоређивати само запослени који су претходно образовани за те послове и чије је знање и исправност радних поступака проверено. Сваки запослен, дужан је да, за време трајања рада, прописано и на безбедан начин користи опрему за рад из става 1. овог члана. Текст упутства за коришћење и одржавање опреме за рад мора бити исписан на језику руковаоца.

Члан 58.

Неисправна опрема за рад не сме се користити, јер представља потенцијалне изворе опасности. Опрема за рад, било да се ради о новом или реконструисаном, мора пре прве употребе бити испитана у погледу безбедности. Неисправном опремом за рад сматрају се и она средства за рад на којима не постоји, није исправна, или није потпуна техничка заштита. Поправке и инвестиције на отклањању кварова и недостатака на опреми за рад, као њено одржавање врши овлашћена стручна служба или стручно лице за тај посао.

Члан 59.

Опрема за рад може се употребљавати само за одређену сврху којој је намењена. Сигурносне и заштитне направице на опреми за рад морају се употребљавати према својој намени. Са њима се мора пажљиво руковати и морају се одржавати у исправном стању.

Забрањено је ненаменско коришћење и самовољно одстрањивање заштитних направица. Недостатке и кварове на опреми за рад треба одмах пријавити непосредном руководиоцу.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 60.

Овај Правилник се примењује на све запослене Факултета.

Члан 61.

Ступањем на снагу овог Правилника престају да важе сва општа акта као и одлуке, планови програми и упутства из ове области којима се на другачији начин регулише ова материја.

Члан 62.

За питања која нису уређена овим Правилником примењиваће се непосредно одредбе Закона о безбедности и здрављу на раду и други прописи о безбедности и здрављу на раду.

Члан 63.

Овај Правилник ступа на снагу у року од 8 дана од дана објављивања на огласној табли Факултета.

Члан 64.

Даном ступањем на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о безбедности и здрављу на раду број 113/6 од 26.02.2021.године



ДЕКАН

Проф. др Младен Милошевић